

Begeleid Leren

Het ondersteunen van jongeren met psychische problemen bij het kiezen, verkrijgen en behouden van een reguliere opleiding

Middagsymposium
Amsterdam, 19 januari 2017

Lies Korevaar, Franca Hiddink, Lenneke Docter & Jacomijn Hofstra

Hanzehogeschool Groningen
University of Applied Sciences

Promens Care

COSIS
Health and Learning

Overzicht

14.00 uur - Welkomstwoord en opening dagvoorzitter
Lies Korevaar, lector Rehabilitatie, Hanzehogeschool Groningen

14.10 uur - Een eigen verhaal van een student/cliënt

14.25 uur - Introductie Begeleid Leren: wat is het, waarom is het nodig en welke begeleidingsinstrumenten zijn beschikbaar?
Lies Korevaar

14.50 uur - De Impulscursus. Een toelidingscursus voor jongeren die vanwege hun psychische problemen zijn gestopt met hun opleiding
Franca Hiddink, lectoraat rehabilitatie

15.15 uur - Pauze

15.45 uur - Huiswerkbegeleiding op maat *Lenneke Docter, Promens Care*

16.10 uur - Vertel ik het wel of vertel ik het niet. *Jacomijn Hofstra, lectoraat Rehabilitatie*

16.35 uur - Epiloog en mogelijkheid voor vragen en discussie

16.50 uur - Afsluiting en borrel

[Introductiefilmpje Begeleid Leren](#)

Introductie Begeleid Leren: wat is het, waarom is het nodig en welke begeleidingsinstrumenten zijn beschikbaar?

Lies Korevaar

Onderwijs

Onderzoek Verwey-Jonker Instituut (2001/2005):
12-15% van de studenten in het HO heeft 1 of
meer somatische of psychisch klachten

- 6% psychische klachten
- 50% extra begeleiding nodig = 3%

Groningen (RUG, HG, ROC's): 80.000 studenten
6% = 6.800 studenten
3% = 2.400 studenten => voortijdig schoolverlaters

Onderwijs 2

- Psychische beperkingen komen het meest voor (na dyslexie/dyscalculie)
- Studenten met een psychische stoornis ondervinden de meeste hinder bij het studeren (OC&W, De Graaf et al, 2003, p. 8)
- Studenten met (psychische) beperkingen weten niet welke ondersteuning er is en/of weten niet dat ze ervoor in aanmerking komen (CHOI, 2009)

Epidemiologische issues...

- Meeste studenten zijn jongvolwassenen
- Jong volwassenheid heeft een hoger risico om psychische problemen te krijgen
- De meeste psychische aandoeningen komen voor het eerst tot uiting tussen 18 – 25 jaar

GGz

- Vermaatschappelijking van de zorg
- Herstel (persoonlijk en maatschappelijk)
- Rehabilitatie:
 - Wonen
 - Werken
 - Sociale contacten
 - Leren ???

Economische redenen...

- Diploma is een vereiste voor een succesvolle carrière
- Het vroeger ontstaan van psychische beperkingen draagt bij aan de werkloosheid door het effect op het volgen van een opleiding
- Mensen met psychische beperkingen die de arbeidsmarkt betreden, belanden meestal in laag betaalde banen

Begeleid Leren

Jongeren met psychische problemen

helpen beter te functioneren zodat ze met

succes en naar hun eigen tevredenheid

de opleiding van eigen keuze kunnen

(ver)volgen

Twee subgroepen

“Uitvallers”
uit het onderwijs

Instroom
bevorderen

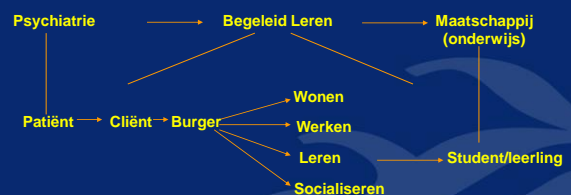
Kiezen & verkrijgen

Huidige
leerlingen

Voortijdig
school-
verlaten
voorkomen

Behouden

Begeleid Leren als brug tussen psychiatrie en maatschappij

Ervaren belemmeringen

- Cognitief
- Sociaal-emotioneel
- Omgeving
- Aandoening/ziekte

13

Cognitieve beperkingen

- Aandacht en concentratie
- Geheugen: inprenten, herinneren
- Ordenen
- Plannen
- Problemen oplossen
- Handelen
- Nemen van initiatief

14

Sociaal-emotionele belemmeringen

Onder andere:

- Samenwerken
- Contact leggen en onderhouden
- Presenteren
- Angst voor stigma en discriminatie
- Laag zelfvertrouwen
- Omgaan met stress
- Reageren op feedback

15

Omgevingsinvloeden

- Onbekendheid met, ontbreken van, onvoldoende gebruikmaken van ondersteuningsmogelijkheden
- Omgevingsproblemen die een (extra) belasting kunnen zijn: financiën - woonsituatie – familie - stigma

16

Aandoening

Fluctuerende aard van de aandoening

Bijwerkingen medicatie

- Suffheid
- Vermoeidheid
- Droge mond, erge dorst
- Wazig kijken
- Trillen van de handen

17

Wat te doen?

Begeleid Leren

nieuwe interventies voor de professional

Het ondersteunen van jongeren met psychiatrische beperkingen bij het kiezen, verkrijgen en behouden van een reguliere opleiding.

ACHTERGROND
Beroepsopleiding bereidt jongeren voor op een werkcarrière.
De meeste psychische problemen komen voor het eerst bij uitgang tussen de 17 en 25 jaar.
Professionals in het onderwijs en de GGZ ervaren handelingsvrijheid in het begeleiden van jongeren met psychische beperkingen in en rond het onderwijs.
Dit draagt bij aan het voortliggend behoeven van deze jongeren.

Het Begeleid Leren project draagt bij aan de duurzaamheid van professionals door:
✓ inhoudelijke competentieversterking
✓ de interdisciplinaire samenwerking te verbeteren

DOELLEN EN ACTIVITEITEN

- ✓ Ontwikkelen van een Toolkit Begeleid Leren
- ✓ Opzetten van een Regionaal Netwerk
- ✓ Ontwepjen interventies en pilot testing
- ✓ Ontwikkelen interdisciplinaire samenwerking
- ✓ Ontwikkelen onderwijsmodulen
- ✓ Betrekken (buitenlandse) experts
- ✓ Implementatie in de eigen organisatie
- ✓ Communicatie door nieuwsbrieven en website www.begeleidleren.nl

INHOUD VAN BEGELEID LEREN

Professionals verwerven de competenties van studenten te begeleiden bij het kiezen, verkrijgen en behouden van een reguliere opleiding.

Kiezen - Verkrijgen - Behouden

Niet op studenten, maar MET studenten!

Hanzehogeschool Groningen - Azara - Ekar
GZA Friesland - Hivos Alltop - Provesis Care - Boston University

Impulse

Supported Education for youth with psychiatric disabilities

Hanze University Groningen (NL) - Leuven, Ploem (CZ) - AEPS Leuven (PT)
Streekliefde (Belgium) - Hogeschool van Bergen (BE & MW, NL)

BACKGROUND
Higher and advanced vocational education prepare young adults for a career and enhance their life goals.
The onset of mental illness generally occurs between 17 and 25 years.
For young adults with psychiatric disabilities, educational resources are largely unavailable.
Overcoming obstacles and stigmatization and discrimination.
This results in under- or unemployment and social exclusion.
The Impulse project will contribute to empower young adults to:
✓ get better access to higher education
✓ be able to complete a study successfully

AIMS and ACTIVITIES

- ✓ Assessment of barriers for students with psychiatric disabilities
- ✓ Social Map for Supported Education: based on regional and national resources
- ✓ Describing Good Practices
- ✓ Development of a Toolkit Supported Education (user manual included)
- ✓ Establishing a European Network of Supported Education: ENGSE
- ✓ Communication by Newsletters and Website www.supporteducation.eu

The provision of individualized, practical support and instruction to assist youth with psychiatric disabilities to achieve their educational goals.

Choose - Get - Keep

Niet op studenten, maar WITH studenten!

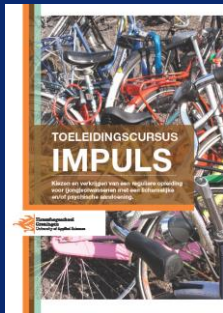
More info: J.Lindkvist@hanze.nl

SIB / IUV / Hogeschool van Bergen / AEPS

Toolkit Begeleid Leren

Kiezen-Verkrijgen-Behouden model

Kiezen & Verkrijgen

Behouden

- 10-stappen methodiek
- Stigma & openheid
- Bondgenotengroep

Expertisecentrum Begeleid Leren

Uitgangspunt 10-stappen methodiek

Wie is probleem- en proceseigenaar?

Twee aspecten

1. Wil jij je opleiding blijven volgen?
2. Zo ja, wat belemmert jou bij het volgen van je opleiding?

Samen met de student achterhalen welke vaardigheden en hulpbronnen hij/zij nodig heeft om met succes en tevredenheid de opleiding te kunnen (ver)volgen

Soorten diagnostiek

Psychiatrische diagnostiek ->	Ziektebeeld/symptomen -> behandeling
Functionele diagnostiek ->	Vaardigheden tekort -> leren + toepassen
Hulpbronnen diagnostiek	Hulpbronnen tekort -> organiseren + gebruiken

Vaardigheden

- Fysieke
- Intellectuele
- Cognitieve
- Sociale
- Emotionele

Hulpbronnen

- Mensen (bv studiemaatje)
- Activiteiten (bv wandeling maken)
- Plaats (bv ruimte om me terug te trekken)
- Dingen (bv computer)
- Aanpassingen (bv extra toetstijd)

Hartelijk dank voor uw aandacht

Lies Korevaar
e.l.korevaar@pl.hanze.nl

De Impulscursus

**Een toelidingscursus voor jongeren die
vanwege hun psychische problemen zijn
gestopt met hun opleiding**

Franca Hiddink

Huiswerkbegeleiding op maat

Lenneke Docter

Vertel ik het wel of vertel ik het niet

Jacomijn Hofstra

Achtergrondinformatie

Expertisecentrum Begeleid Leren

www.begeleidleren.nl

www.supportededucation.eu

A B C van Begeleid Leren

Dilemma's

- Patiëntrol vs Studentrol
- Hulpverlener vs Docent/SLB-er
- HV als probleemeigenaar vs Leerling als probleemeigenaar
- Norm vs Vorm
- School vs Stage

Van 12 13 14 van Behandeling

12
13
14

Naar A B C van Begeleid Leren

12
A B C
14